

Türkiye Biyoetik Derneği ve İstanbul Tabip Odası Kadın Komisyonu

TÜRKİYE BİYOETİK DERNEĞİ VII. SEMPOZYUMU: YENİ ÜREME TEKNİKLERİ - YENİ ANNELİKLER (9 Mart 2009)

SONUÇ BİLDİRGESİ

1. Üreme hakkı yalnızca ebeveyn rolündeki bireyin hakkı olarak görülmemeli; öncelikli toplum sağlığı sorunları, embriyonun statüsü ve çocuk hakları ile bir bütünlük içinde ele alınmalıdır.
2. Yeni üreme teknolojilerinin başta kadınlar olmak üzere, ebeveyn üzerinde üreme baskısı oluşturması engellenmeli; bu yöntemlerin kullanımında yarar ilkesine saygı yanı sıra kadının bedensel, ruhsal ve sosyal sağlığına verdiği zararlar gözden uzak tutulmamalı, adalet ve özerkliğe saygı ilkeleri korunmalıdır.

Yeni üreme teknolojileri ticarileştirilmemeli; çiftlerin infertilite sorununun çözümüne yönelik bilimsel ve teknik olanakların, bilim etiği ve insan hakları temelinde insancıl amaçlarla kullanımı için gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.
4. Anneliğin doğal bir belirlenim değil, toplumsal olarak inşa edilmiş bir süreç olduğu göz önünde bulundurularak, anneliğe yüklenen sorumluluklar ana-baba arasında paylaşılmalıdır.
5. Çok katmanlı emek süreçlerinin iç içe geçtiği annelik emeği "bakım emeği" ekseninde değerlendirilmeli; bu bağlamda anneler için sosyal haklar ve toplumsal desteği de içeren kamusal önlemler alınmalıdır.
6. Embriyonun statüsü tartışması, kadının statüsü ve hakları sorunu ile ilişkisi çerçevesinde, yaşamın değeri ve bireye saygı temelinde değerlendirilmeli; embriyo ile kadın hakları serbest piyasa ekonomisi karşısında korunmalıdır.
7. Prenatal tanı yöntemleri, adalet ve özerkliğe saygı ilkesi gözetilerek gereksinimi olan kişilere uygulanmalı; bu tür uygulamalarda kültürel değerler, biyoetiğin evrensel değerleriyle ilişkisi içinde göz önünde bulundurulmalıdır.
8. Anne adayları yeni üreme teknolojileri, embriyo ve fetüsün statüsü konularında doğru olarak bilgilendirilmeli; ilişkili haklar konusunda toplumsal farkındalık yaratılmalıdır.
9. Üreme sağlığı ve ebeveynlik eğitime yönelik programlar, çocuk yetiştirme konusunda ana-babanın ortak sorumluluk taşıdığı bilinci oluşturacak içerikte yürütülmelidir.